

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

Харківський національний університет внутрішніх справ

Сумська філія

Кафедра гуманітарних дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Конфліктологія»

вибіркових компонент

освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

081 Право (право)

Суми 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 р. №7

СХВАЛЕНО

Вченою радою Сумської філії
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 29.08.2023 р. №8

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та
соціально-економічних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 р. №7

Розглянуто на засіданні кафедри гуманітарних дисциплін Сумської філії
Харківського національного університету внутрішніх справ
Протокол від 29.08.2023 р. №2

Розробник:

1. Професор кафедри гуманітарних дисциплін Сумської філії ХНУВС, канд.
іст. наук, ст. наук. співр. Надія ДЕМИДЕНКО

Рецензенти:

1. Професор кафедри психології та педагогіки Харківського національного
університету внутрішніх справ, доктор психологічних наук, доцент **Наталія**
МІЛОРАДОВА

2. Старший викладач кафедри психології, політології та соціокультурних
технологій Сумського державного університету, кандидат психологічних
наук, доцент **Наталія ТЕСЛИК**

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 3____ Загальна кількість годин – 90 Кількість тем 6 – ____	081 Право Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Навчальний курс ____ 1 ____ (номер) Семестр ____ 2 ____ (номер) Види контролю: залік (екзамен, залік)
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання		заочна форма навчання
Лекції – 20; (години) Семінарські заняття – 20 (години) Практичні заняття – ____; (години) Лабораторні заняття – ____; (години) Самостійна робота – 50; (години)		Лекції – 6; (години) Семінарські заняття – 8 (години) – Практичні заняття – ____; (години) Лабораторні заняття – ____; (години) Самостійна робота – 76; (години)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни «Конфліктологія» є оволодіння знаннями про міжособисті та внутрішні конфлікти, вивчення та відпрацювання методів запобігання та профілактики конфліктів, конструктивного аналізу виникаючих протиріч.

1.2. Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Конфліктологія» є :

- формування конструктивного підходу до оточуючих людей; формування системи позитивних взаємовідносин.
- оволодіння теоретичними знаннями з теорії розвитку конфліктологічної науки, її загальними положеннями, цілями, методами;

•застосування цих знань у різних видах людської діяльності, а також попередженні, нейтралізації та розв'язанні внутрішньоособистісних і міжособистісних конфліктів та протиріч;

знати:

предмет, об'єкт, завдання та принципи конфліктології як навчальної дисципліни;

методи, що використовує конфліктологічна наука;

основні категорії конфліктології;

структуру та об'єктивні складові конфлікту;

загальні функції конфліктів;

умови виникнення суперечок та конфліктів;

основні закономірності протікання конфліктів;

класифікацію та типологію конфліктів;

шляхи попередження і розв'язання конфліктів.

вміти:

визначати її предмет, об'єкт та завдання конфліктології;

методами дослідження конфліктності людини та групи;

визначати предмет та учасників конфлікту;

класифікувати конфлікт;

аналізувати динаміку протікання конфлікту;

розв'язувати та попереджати конфлікт.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність, загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою. ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним ЗК9. Здатність працювати в команді. ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми. ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
Спеціальні компетентності (СК)	СК3. Цінування та повага гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи. СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного

	<p>встановлення певних обставин.</p> <p>СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтування правової позиції.</p> <p>СК13. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів.</p>
--	--

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА № 1. Становлення конфліктології як науки.

Поняття, завдання та напрямки сучасної конфліктології. Визначення та сутність конфлікту. Мета, роль, завдання конфліктології. Предмет та об'єкт конфліктології. Місце конфліктології в системі соціальних дисциплін. Сучасний стан та напрямки в розробці теорії конфлікту.

ТЕМА № 2. Методологія та методи конфліктології.

Загальнонаукові принципи дослідження конфліктів та основні методологічні принципи конфліктології. Етапи дослідження конфліктів. Методи дослідження конфліктів та їх характеристика. Психологічні методи в конфліктології. Модульний соціотест Анцупова (МСА): його призначення та достоїнства.

ТЕМА № 3. Сучасні концепції конфлікту. Визначення поняття «конфлікт». Функції конфлікту.

Сучасні концепції конфлікту. Визначення конфлікту та його характеристика. Понятійно-категоріальна схема опису конфлікту (А.Я. Анцупов). Функції конфліктів.

ТЕМА № 4. Структура конфлікту та його динаміка.

Структурні елементи конфлікту. Структурно-понятійна модель аналізу конфлікту. Класифікація конфліктів. Межі конфліктів. Конфліктні взаємовідносини в дитячому віці. Конфлікти в підлітковому віці.

ТЕМА № 5. Стили поведінки в конфліктах. Гендерні конфлікти, стратегії та методи управління гендерними конфліктами.

Стратегії поводження в конфлікті. Характеристика основних стратегій поводження. Основні моделі поводження особистості в конфліктній взаємодії. Міжособистісні методи (стили) поведінки в конфлікті за К. Томасом і Р. Кілменом.

Гендерні конфлікти. Індивідуально-психологічні особливості суб'єктів конфліктів.

ТЕМА № 6. Вплив воєнних конфліктів на психологічний стан. Психотехнології раціональної поведінки.

Найпоширеніші негативні психічні прояви в результаті воєнних конфліктів

– тривога, депресія, психосоматичні проблеми. Протидія конфліктним ситуаціям.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами

(денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю	
	Всього	з них:						
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота		
Тема № 1. Становлення конфліктології як науки.	15	2	2	-	-	11		
Тема № 2. Методологія та методи конфліктології	15	2	2	-	-	11		
Тема № 3. Сучасні концепції конфлікту. Визначення поняття «конфлікт». Функції конфлікту.	20	4	4	-	-	12		
Тема № 4. Структура конфлікту його конфліктів.	15	4	4	-	-	7		
Тема № 5. Стилi поведінки в конфліктах. Гендерні конфлікти, стратегії та методи управління гендерними конфліктами.	10	4	4	-	-	2		
Тема №6. Вплив воєнних конфліктів на психологічний стан. Психотехнології раціональної поведінки.	15	4	4	-	-	7		
Всього за семестр № 2:	90	20	20	8	-	-	50	залік

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю		
	Всього	з них:							
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота			
Тема № 1. Становлення конфліктології як науки.	15	-	-	-	-	15			
Тема № 2. Методологія та методи конфліктології	15	2	-	-	-	13			
Тема № 3. Сучасні концепції конфлікту. Визначення поняття «конфлікт». Функції конфлікту.	20		2	-	-	18			
Тема № 4. Структура конфлікту його конфліктів.	15	2	2	-	-	9			
Тема № 5. Стилi поведінки в конфліктах. Гендерні конфлікти, стратегії та методи управління гендерними конфліктами.	10		2	-	-	8			
Тема №6. Вплив воєнних конфліктів на психологічний стан. Психотехнології раціональної поведінки.	15	2	2	-	-	11			
Всього за семестр № 2:	90	6	4	8	8	-	-	76	залік

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Завдання, що виносяться на самостійну роботу студента, слухача		Література
Тема № 1. Становлення конфліктології як науки.		
1.Визначити основні структурні елементи конфлікту. 2.Розв'язати ситуаційне завдання, де потрібне визначити основні поняття соціального конфлікту: «конфлікт», «причина конфлікту», «конфліктна ситуація», «інцидент». 3. Скласти схему з поясненнями за темою «Періодизація сторії вітчизняної конфліктології»		1, с.23-103; 3, с.12-18,
Тема № 2. Методологія та методи конфліктології		
1. Охарактеризуйте головні етапи дослідження конфліктів. 2. Проаналізуйте оцінку конфліктів та персоналу за допомогою МСА. 3. Скласти схему з поясненнями за темою «Програма вивчення конфліктної взаємодії за В.А. Ядовим».		2, с.1-76 3, с.3-23 5, с. 2-32
Тема № 3. Сучасні концепції конфлікту. Визначення поняття «конфлікт». Функції конфлікту.		
1.Охарактеризуйте сучасні концепції конфлікту. 2. Визначити поняття «конфлікт». Основні характеристики конфлікту. 3.Складіть схему з поясненнями за темою «Види системного аналізу конфліктів».		1, с. 28-40 5, с. 25-66
Тема № 4. Структура конфлікту його динаміка та сфери конфліктів.		
1. Підготувати повідомлення на тему : «Картографія конфлікту в працях Х. Корнеліус». 2.Серед представлених прикладів конфліктів визначати їх види, та відносити до відповідної сфери прояву. 3. Скласти блок-схему з поясненнями за темою “Структура конфлікту”.		2, с.43-56; 3, с.31-49,
Тема № 5. Стилї поведінки в конфліктах. Гендерні конфлікти,		

стратегії та методи управління гендерними конфліктами.		
1.Охарактеризувати стилі поведінки в конфлікті за С.М. Ємельяновим.		
2.Зробити аналіз вибору стратегії поведінки у конфлікті за А.І. Шипіловим.		2, с. 165-178; 5, с. 1-189
3.Скласти характеристику конфліктних особистостей. Визначити тип конфліктної особистості за наведеними описовими характеристиками.		
Тема №6. Вплив воєнних конфліктів на психологічний стан. Психотехнології раціональної поведінки.		4.С.181-183;
1. Дати визначення поняттю «військовий конфлікт».		5,с.51-62;
2. Охарактеризувати основні фактори, які стають причиною військових конфліктів.		7, с. 116-118
3. Навести основні групи конфліктів у суспільстві.		

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми рефератів

1. Картографія конфлікту в працях Х. Корнеліус і Ш. Фейр.
2. Аналіз та розв'язання конфліктів за допомогою „карти конфліктів”.
3. Математичне моделювання в конфліктології.
4. Системна концепція конфліктів.
5. Конфлікт – як соціально-психологічне явище.
6. Конфліктна ситуація: соціально-психологічна характеристика
7. Сучасні шляхи пошуку причин конфліктів.
8. Невроз – як одна з причин конфліктної поведінки.
9. Роль комунікативних бар'єрів у виникненні конфліктів.
10. Структурні компоненти конфлікту у працях вітчизняних та зарубіжних авторів.
11. Універсальна схема конфлікту – як проблема сучасної конфліктології.
12. Науковий аналіз послідовності розвитку конфлікту
13. Сутність поглядів З. Фрейда на природу внутрішньособистісних конфліктів.
14. Типи внутрішньособистісних конфліктів за К. Левіном.
15. Психотравмуючі наслідки сімейних конфліктів.
16. Конфлікти в діаді „керівник-підлеглий”
17. Механізми виникнення міжгрупових конфліктів.

18. Конфлікти в педагогічній діяльності.
19. Інноваційні конфлікти.
20. Стратегії поведінки у конфлікті за К. Томасом та Р. Кілменом.
21. Психологічні особливості поведінки людей у конфліктах.
22. Основні правила успішного спілкування у конфлікті.
23. Мотивація опонентів у конфлікті.

6. Методи навчання

Для кращого засвоєння навчальної дисципліни рекомендується використовувати систему методів, яка передбачають поєднання лекцій, семінарських занять і самостійної роботи. При читанні лекцій використовувати проблемний метод, який мобілізує увагу і підвищує зацікавленість студентів.

Семінарські заняття мають на меті закріпити одержані на лекціях та під час самостійної підготовки знання. Це досягається через контроль засвоєння теоретичного матеріалу та виконанням практичних завдань, підсумкових рефератів (найкращі з них можуть бути заслухані та обговорені на останньому семінарському занятті). Робота на семінарських заняттях також передбачає виконання тестів.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль (залік)

1. Формування конфліктологічних ідей в давнину.
2. Тлумачення природи конфлікту в епоху Середньовіччя.
3. Два підходи до розуміння природи конфлікту в Новий час.
4. Концепція соціального конфлікту Маркса і його послідовників.
5. Розвиток конфліктології у рамках соціальної науки.
6. Концепція соціальної згоди і "людських відносин" Т. Парсонса і Е. Мейо.
7. Загальна теорія конфліктної взаємодії К. Боулдінга.
8. Розвиток конфліктології у рамках психологічної науки.
9. Основні параметри конфлікту.
10. Основні аспекти визначення меж конфлікту.
11. Структура і основні структурні елементи конфлікту.
12. Поняття конфлікту і конфліктної ситуації, типи конфліктних ситуацій.
13. Динаміка конфлікту.
14. Основні етапи і фази конфлікту.
15. Передконфліктна ситуація.
16. Відкритий конфлікт.
17. Основні моменти що характеризують ескалацію конфлікту.
18. Завершення конфлікту.
19. Способи завершення конфлікту.
20. Післяконфліктний період.
21. Типології конфліктів.

22. Об'єктивні елементи конфлікту (об'єкт, учасники і середовище конфлікту).
23. Теорії механізмів виникнення конфліктів.
24. Конфлікти типу А.
25. Конфлікти типу Б і В.
26. Конфлікти і трансактний аналіз.
27. Поняття управління конфліктом.
28. Прогнозування конфлікту.
29. Попередження або стимулювання конфлікту.
30. Регулювання і вирішення конфлікту.
31. Технології регулювання конфлікту.
32. Методи дослідження, що використовуються в конфліктології.
33. Переговори як спосіб врегулювання і вирішення конфліктів.
34. Типології переговорів.
35. Функції переговорів.
36. Основні стратегії ведення переговорів.
37. Переговори з орієнтацією на моделі "виграш - програш".
38. Переговори з орієнтацією на модель "програш - програш" і "виграш - виграш".
39. Стратегія переговорів позиційний торг.
40. Переговори на основі інтересів.
41. Динаміка переговорів.
42. Підготовка до переговорів.
43. Організаційний аспект переговорів.
44. Змістовний аспект переговорів.
45. Процес ведення переговорів.
46. Три типи рішень для досягнення угоди.
47. Аналіз результатів переговорів і виконання досягнутих домовленостей.
48. Тактичні прийоми ведення переговорів при позиційному торзі.
49. Тактичні прийоми при веденні переговорів на основі інтересів.
50. Тактичні прийоми при переговорах, що носять подвійний характер.
51. Посередництво в переговорному процесі.
52. Вибір посередника.
53. Вплив посередника на переговорний процес.
54. Моделі посередницької діяльності.
55. Основні моделі поведінки особистості в конфліктній взаємодії.
56. Двовірна модель стратегій поведінки в конфлікті Томаса-Кілмена.
57. Характеристика основних стратегій поведінки в конфлікті.
58. Характеристика стратегії боротьби.
59. Характеристика стратегії відходу.
60. Характеристика стратегії компромісу.
61. Характеристика стратегії поступки.
62. Характеристика стратегії співпраці.
63. Типи конфліктних осіб по С. М. Ємельянову.
64. Поняття внутрішньоособистісного конфлікту.

65. Основні психологічні концепції внутрішньоособистісних конфліктів.
66. Форми прояву і способи вирішення внутрішньоособистісних конфліктів.
67. Поняття міжособистісного конфлікту і його особливості.
68. Сфери прояву і управління міжособистісними конфліктами.
69. Поняття групових конфліктів і їх класифікація.
70. Поняття міжгрупових конфліктів.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи включають у себе поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських, практичних, лабораторних занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських, практичних та лабораторних занять і має за мету перевірку засвоєння знань, умінь і навичок курсантом (студентом, слухачем) з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботи виставляються в журнали обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів вищої освіти в Університеті враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські, практичні, лабораторні тощо); самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, розроблення спеціальних технічних пристроїв і приладів, моделей, комп'ютерних програм, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у вигляді, передбаченому в робочій програмі навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Результат навчальних занять за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок під час навчальних занять протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Результат самостійної роботи за семестр розраховується як середньоарифметичне значення з усіх виставлених оцінок з самостійної роботи, отриманих протягом семестру та виставляється викладачем в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою.

Курсант (студент, слухач), який отримав оцінку «незадовільно» за

навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\begin{array}{l} \text{Загальна кількість} \\ \text{балів (перед} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{(навчальних занять} \\ \text{(за семестр} \end{array} \begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{самостійної} \\ \text{роботи за} \\ \text{семестр} \end{array} \cdot 2 \cdot 10$$

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках курсантів (студентів, слухачів), залікових книжках. **Присутність курсантів (студентів, слухачів) на проведенні підсумкового контролю (заліку, екзамену) обов'язкова.** Якщо курсант (студент, слухач) не з'явився на підсумковий контроль (залік, екзамен), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (екзамен, залік) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі (екзамені, заліку), з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамені, заліку), які використовуються при розрахунку успішності курсантів (студентів, слухачів), становить - **50**

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені, заліку).

$$\begin{array}{l} \text{Підсумкові бали} \\ \text{навчальної дисципліни} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Загальна кількість балів} \\ \text{(перед підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} \begin{array}{l} \text{Кількість балів за} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем} \end{array}$$

Курсант (студент, слухач), який під час складання підсумкового контролю отримав оцінку «незадовільно», складає підсумковий контроль (екзамен, залік) повторно. Повторне складання підсумкового контролю (екзамену, заліку) допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни, у тому числі один раз – викладачеві, а другий – комісії, що створюється навчально-науковими інститутами (факультетами). Незадовільні оцінки виставляються тільки в відомостях обліку успішності. Курсантам (студентам, слухачам), які отримали не більше як дві незадовільні оцінки (нижче ніж 60 балів) з навчальної дисципліни, можуть бути встановлені різні строки ліквідації академічної заборгованості, але не пізніше як за день до фактичного початку

навчальних занять у наступному семестрі. Курсанти (студенти, слухачі), які не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін, відраховуються з Університету. Особи, які одержали більше двох незадовільних оцінок (нижче ніж 60 балів) за підсумковими результатами вивчення навчальних дисциплін з урахуванням підсумкового контролю, відраховуються з Університету.

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів з семестровим контролем у формі підсумкового контролю (екзамену чи заліку), то результат вивчення дисципліни в поточному семестрі визначається як середньоарифметичне значення балів, набраних у поточному та попередньому семестрах.

<i>Підсумкові бали навчальної дисципліни</i>	<i>Підсумкові бали за поточний семестр</i>	<i>Підсумкові бали за попередній семестр</i>	:	2
--	--	--	---	---

У цьому розділі також повинні бути розроблені чіткі критерії оцінювання результатів роботи здобувачів вищої освіти під час поточного контролю (роботу на семінарських, практичних, лабораторних й інших аудиторних заняттях, виконання самостійних навчальних та індивідуальних творчих завдань) та підсумкового контролю. Кафедра визначає вимоги до здобувачів вищої освіти щодо засвоєння змісту навчальної дисципліни, а саме: кількість оцінок, яку він повинен отримати під час аудиторної роботи, самостійної або індивідуальної роботи. Наприклад:

Робота під час навчальних занять	Самостійна та індивідуальна робота	Модульний контроль
Отримати не менше 4 позитивних оцінок	Підготувати реферат, підготувати конспект за темою самостійної роботи, вирішити практичне завдання	Отримати за модульний контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
97-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
94-96			
90-93			
85-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома – трьома
80-84			

			незначними помилками
75-79		C	«Добре» – теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками
70-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками
65-69			
60-64		E	«Достатньо» – теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки
40-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
21-40			
1-20		F	«Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань робота, що потребує повної переробки

10.Рекомендована література:

Основна

1. Гуменюк Л. Й. Соціальна конфліктологія. Львів : ЛьвДУВС, 2015. 564 с. **URI:**https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/445/1/Гуменюк_соціальна_конфліктологія_2015.pdf
2. Герасіна Л.М., Требі М.П. Конфліктологія : навч. посіб. Харків. : Право, 2012. 128 с. **URI:**https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2012/Konfliktologiy_2012.pdf
3. Конфліктологія : навч. посіб. / Л. М. Герасіна, М. П. Требін, В. Д. Воднік та ін. — Х. : Право, 2012. — 128 с. **URI:**http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2012/Konfliktologiy_2012.pdf
4. Матвійчук Т. Ф. Конфліктологія: навчально-методичний посібник. Львів : Вид-во «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2018. 76 с. **URI:**https://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/10152/1/Матвійчук_Т._Конфліктологія.pdf
5. Яхно Т. П. Конфліктологія та теорія переговорів : навч. посіб. К. : Центр учб. літ., 2018. 175 с. **URI:**https://resource.odmu.edu.ua/chair/download/111775/dEYMgVyF2oQMwrEwf0OHCw/Koнфліктологія_та_теорія_переговорів.pdf

Додаткова

1. Ващенко І. В. Кляп М.І. Конфліктологія та теорія переговорів: навч. посіб. К. : Знання, 2013. 407 с. **URI:**<https://aaau.academy/documents/11/КОНФЛІКТОЛОГІЯ.pdf>
2. Демиденко Н., Мовчан С. Вплив психологічного аспекту на формування корупційних нахилів громадян. *Протидія корупції : правове регулювання і практичний досвід*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 3 грудня 2021р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. С. 78-81. **URI:**<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/11227>
3. Демиденко Н.М. Гендерний паритет на українських землях у XIV-XVII ст.: права жінки у шлюбі. *Вісник національного університету міністерства оборон України*. 2023. №4. С.66-71. **URI:**<http://visnyk.nuou.org.ua/article/view/280098/276317>
4. Демиденко Н.М. Психологічні аспекти впливу засобів масової інформації в умовах війни : із досвіду Великої Британії. *Підготовка правоохоронців у системі МВС України в умовах воєнного стану* : зб. Наук. пр. / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Наук. парк «Наука та безпека». Харків : ХНУВС, 2022. С. 181-183. **URI:**<http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/12565>
5. Ніколаєнко С.О. Особливості психологічної допомоги учасникам військових дій при посттравматичному стресовому розладі. *Світогляд-Філософія-Релігія*. Суми : ДВНЗ "УАБС НБУ", 2014. Вип. 7. С. 51-62.

URI:http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=sfr_2014_7_8

6.Словник-довідник термінів з конфліктології / За ред. М. І. Пірен. Київ. Чернівці: Чернівецький держ. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2016. 189 с.
URI:<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31879>

7.Тюріна В., Солохіна Л. Вплив воєнних конфліктів на психічне здоров'я людини: короткий огляд зарубіжних досліджень. *Особистість. Суспільство. Війна*. Матеріали Міжнародної конференції. Харківський національний університет внутрішніх справ. 2022. С.116-118. <https://dspace.univd>

8.Черкашин А.І. Зарубіжний досвід виховання особистості працівника правоохоронних органів. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школі, 2011. Випуск 14. С. 246-253. URL:
URI:http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pfto/2011_14/files/P1411_39.pdf.

9.Шевченко Л. О., Романчик Т.С. Гендерні особливості ціннісних орієнтацій правоохоронців. Право і безпека. 2011. № 1 (33). С. 197-201. URL:
URI:http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pib/2010_1/PB-1/PB-1_43.pdf.

Інформаційні та навчальні ресурси в Інтернеті

1.Закон України «Про Національну поліцію» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41, ст.379).

URI:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/580-19/page>.

2.Наказ МВС України «Про організацію діяльності органів досудового розслідування Міністерства внутрішніх справ України».
URI:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1769-12>.

3.Наказ МВС України «Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України» затверджене від 26.01.2016 № 50.

URI:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0260-16/paran10#n10>.

4.Офіційний веб-сайт Верховного Суду України.

URI:<http://www.scourt.gov.ua>

5.Офіційний веб-сайт Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ.

URI:<http://www.sc.gov.ua>

6.Офіційний веб-сайт СБУ.

URI:<http://www.sbu.gov.ua>

7.Офіційний веб-сайт Генеральної прокуратури України.

URI:<http://www.gp.gov.ua>

8.Офіційний сайт Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури.

URI:<http://www.vkka.gov.ua>

9.Офіційний веб-сайт сайту Національного центрального бюро Інтерполу в Україні.

URI:<http://www.icpo.centrmia.gov.ua>

10.Електронна бібліотека юридичної літератури «Правознавець»

URI:<http://www.pravoznavec.com.ua>

